

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Operations Research) โดยกำหนดระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษาไว้เป็นลำดับ ดังนี้

3.1 ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

- การจัดระบบสายตรวจรูปแบบใหม่
- การจัดตั้งคณะกรรมการตำรวจชุมชน
- การจัดตั้งสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม
- การจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนประจำตำบล

2. ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

- การปฏิบัติหน้าที่ของสายตรวจชุมชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนประจำตำบล

- การมีส่วนร่วมและทัศนคติต่อ บทบาทและหน้าที่ในการร่วมป้องกันอาชญากรรมของคณะกรรมการชุมชน และสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม

- ความพึงพอใจของประชาชน
- ปริมาณคดีอาชญากรรม

3. ตัวแปรควบคุม ได้แก่ อายุ เพศ ระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่ ตำแหน่ง อาชีพ และระดับการศึกษา ของคณะกรรมการตำรวจชุมชน และสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม

3.2 กิจกรรมแทรกแซง (Intervention)

ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปฏิบัติงานของสายตรวจ

โดยผู้วิจัยได้ทำการจัดตั้งที่ทำการตำรวจชุมชนขึ้นมาในตำบลที่ทดลอง จำนวน 2 แห่ง โดยอาศัยบ้านเรือนของสายตรวจชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ทดลองและมีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งเป็นที่ทำการสายตรวจชุมชน และได้จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความรู้ความสามารถมนุษยสัมพันธ์ดีมาปฏิบัติหน้าที่สายตรวจชุมชน ประจำอยู่ที่ทำการตำรวจชุมชนและ 2 นาย โดยทำหน้าที่ออกตรวจท้องที่เฉพาะในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย และประจำอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีหน้าที่ปฏิบัติอื่น ๆ ที่สถานีตำรวจ มีเป้าหมายหลักในการปฏิบัติงานคือการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม อีกทั้งยังมีการคัดเลือกประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบของสายตรวจชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการตำรวจชุมชนที่ทำการละ 10 คน ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาคอยแนะนำช่วยเหลือการปฏิบัติงานของสายตรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

2. การจัดตั้งสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม

1) รับสมัครสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมจากประชาชน ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสาร ส่งเสริมสนับสนุนกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม

2) จัดการฝึกอบรมแก่สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เพื่อให้เข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของประชาชนที่มีความสำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในท้องถิ่นของตนเองและเพื่อให้ทราบถึงวิธีการข่าวและการแจ้งข่าวต่าง ๆ ตลอดจนรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมเพื่อเป็นการปรับปรุงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจอีกด้วย

3. จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน รับผิดชอบสืบสวนหาข่าวประจำตำบลที่ทดลองจำนวน 2 นาย โดยให้ปฏิบัติหน้าที่ในการหาข่าวสาร ข้อมูล เบาะแสอาชญากรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ และมีการประสานงานกับสายตรวจชุมชน

และสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลดีต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

3.3 ตัวชี้วัดความสำเร็จของงาน

สิ่งประเมิน	ตัวชี้วัด (Indicator)
1. ปัจจัยนำเข้า (Input) - เจ้าหน้าที่ตำรวจ - สถานที่ - วัสดุ อุปกรณ์ - งบประมาณ - วิทยากรฝึกอบรม	- จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ - จำนวนและสภาพความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ - จำนวนงบประมาณที่ใช้ - จำนวนวิทยากร
2. กระบวนการดำเนินงาน (Process) - การจัดระบบสายตรวจรูปแบบใหม่ - การจัดตั้งคณะกรรมการตำรวจชุมชน - การจัดตั้งสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม - การจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนประจำตำบล	- มีการจัดสายตรวจรูปแบบใหม่เกิดขึ้น - มีการจัดตั้งสายตรวจชุมชน และที่ทำการตำรวจชุมชน - มีการจัดตั้งคณะกรรมการตำรวจชุมชนและสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม - มีการฝึกอบรมสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมครบตามหลักสูตรที่กำหนด - มีการจัดตั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนรับผิดชอบประจำตำบลในพื้นที่ชนบท
3. ผลงานที่ผ่านกระบวนการ (Output) - ในพื้นที่ชนบทมีที่ทำการตำรวจชุมชน - ในพื้นที่ชนบทมีสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม - สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมได้รับความรู้ความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ที่มี	- จำนวนที่ทำการตำรวจชุมชน - จำนวนสายตรวจชุมชนและคณะกรรมการตำรวจชุมชน - จำนวนหมู่บ้านที่สายตรวจชุมชนรับผิดชอบ

สิ่งประเมิน	ตัวชี้วัด (Indicator)
ความสำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม - ในพื้นที่ชนบทมีเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนรับผิดชอบในการสืบสวนหาข่าวสารข้อมูลอาชญากรรมต่าง ๆ	- จำนวนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม - จำนวนสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมที่ได้รับการฝึกอบรม - จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนที่รับผิดชอบในพื้นที่ชนบท
4. ผลลัพธ์ (Effect) - การตรวจท้องที่ของสายตรวจชุมชนได้ทั่วถึงและมีความต่อเนื่องมากขึ้น - การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการตำรวจชุมชนและสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในการป้องกันอาชญากรรมในท้องที่ของตน - ทักษะคติของคณะกรรมการตำรวจชุมชนและสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมต่อบทบาทหน้าที่ใหม่ในการร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจป้องกันอาชญากรรม	- จำนวนความถี่ และระยะเวลาในการออกตรวจท้องที่ - การประชุมพูดคุยปรึกษาหารือกันคณะกรรมการตำรวจชุมชน - การรับแจ้งเหตุข้อมูล ข่าวสาร และอาชญากรรมต่าง ๆ จากสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม - คณะกรรมการตำรวจชุมชน และสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม มีทัศนคติที่ดีต่อบทบาทและหน้าที่ในการร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจป้องกันอาชญากรรม - ปริมาณข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม - ประชาชนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของสายตรวจชุมชน
5. ผลกระทบ (Impact) - ผลการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่ชนบท	- สถิติอาชญากรรมที่เกิดขึ้น - ประชาชนมีความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

3.4 การออกแบบงานวิจัย

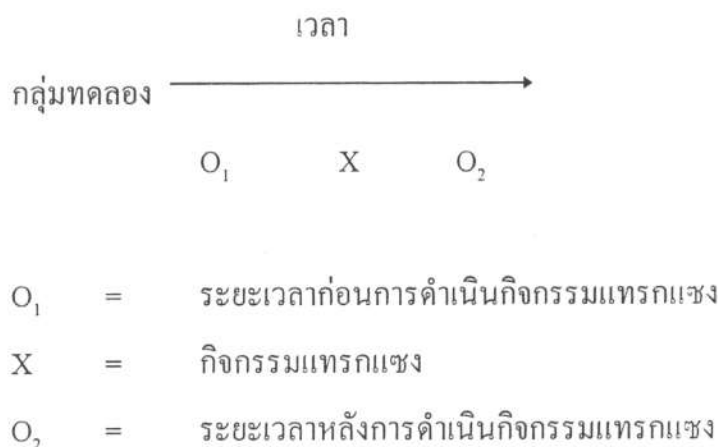
ในการศึกษาวิจัยได้ออกแบบงานวิจัยไว้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

2. กำหนดกรอบและแนวทางการแก้ไขปัญห โดยเปลี่ยนรูปแบบการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่ชนบท

3. ทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ภายหลังจากการใส่กิจกรรมแทรกแซงไปได้ 4 เดือน

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาเปรียบเทียบในกลุ่มทดลอง ทั้งก่อนและหลังการดำเนินการทดลอง

3.5 แหล่งข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีการใช้ข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ โดยข้อมูลปฐมภูมิชุดที่หนึ่ง จะเก็บจากการสัมภาษณ์สายตรวจชุมชน คณะกรรมการตำรวจชุมชน และสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เพื่อทราบถึงการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และทัศนคติต่อการปฏิบัติงานในรูปแบบใหม่ ส่วนข้อมูลปฐมภูมิชุดที่สอง จะเก็บจากการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่ทดลอง เพื่อทราบถึงการปฏิบัติ

หน้าที่ของสายตรวจชุมชนและความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสายตรวจชุมชน อีกทั้งความรู้สึกลดลงในชีวิตและทรัพย์สิน

นอกจากข้อมูลปฐมภูมิที่ได้รับจากการสัมภาษณ์แล้ว ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ยังได้ใช้สถิติการออกตรวจท้องที่ ภายในเขตพื้นที่ทดลองของสายตรวจตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2540 ถึงเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2541 เพื่อนำมาวิเคราะห์ดูว่ากิจกรรมแทรกแซงที่ได้ดำเนินการนี้มีผลลัพธ์ทำให้สายตรวจชุมชนสามารถออกตรวจได้ทั่วถึงมากขึ้นหรือไม่ และยังได้ใช้สถิติการเกิดคดีอาญาในพื้นที่ทดลองตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2536 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2541 เพื่อนำมาวิเคราะห์ดูว่าการดำเนินกิจกรรมแทรกแซงในโครงการวิจัยนี้จะมีผลกระทบต่ออัตราการเกิดคดีอาญาหรือไม่

3.6 การสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะมีประชากรกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในรูปแบบใหม่ ซึ่งประกอบด้วยสายตรวจชุมชน คณะกรรมการตำรวจชุมชน และสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม โดยมีจำนวนสายตรวจชุมชนในพื้นที่ทดลองรวม 4 นาย และคณะกรรมการตำรวจชุมชนรวมกับสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมจำนวนทั้งสิ้น 45 คน โดยทำการสัมภาษณ์ทุกคน ก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรมแทรกแซงประชากรกลุ่มเป้าหมายกลุ่มที่สอง คือ ประชาชนที่รับบริการในพื้นที่ทดลอง โดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงและแบบสุ่มอย่างง่าย คือ ตั้งเป้าไว้ว่าในพื้นที่ทดลองมีจำนวน 15 หมู่บ้าน จะเจาะจงสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน หรือกำนันในทุกหมู่บ้านรวม 15 คน เนื่องจากสายตรวจชุมชนต้องไปลงลายมือชื่อในสมุดคู่มือการออกตรวจที่บ้านกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านในทุกครั้งที่ออกตรวจและในแต่ละหมู่บ้านนั้นจะทำการสุ่มประชากรมาอีกหมู่บ้านละ 4 คน จากครัวเรือนรอบทิศทางทั้ง 4 ทิศของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อดูการออกตรวจชุมชนว่าครอบคลุมพื้นที่หรือไม่ ซึ่งได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวนรวม 75 คน ดดยทำการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรทั้งก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรมแทรกแซง

3.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่ง ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสัมภาษณ์นั้นในส่วนของคณะกรรมการตำรวจชุมชน และ สมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม จำนวนรวม 45 คน นั้น ใช้เจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานีตำรวจภูธรอำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 5 นาย เป็นผู้ทำการสัมภาษณ์โดย สัมภาษณ์ทุกคนในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2541 ก่อนการอบรมสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม และเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครั้งที่ 2 ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2541 หลังจากที่ได้ ดำเนินกิจกรรมแทรกแซงมาเป็นเวลา 4 เดือน ส่วนกลุ่มตัวอย่างประชาชนจำนวน 75 คน นั้นให้นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นจำนวน 4 คน เป็นผู้ทำการสัมภาษณ์ในเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2540 ก่อนการดำเนินกิจกรรมแทรกแซงและเก็บข้อมูลครั้งที่ 2 ในเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2541 ภายหลังจากที่ได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงรูปแบบสายตรวจมาแล้ว เป็นเวลา 7 เดือน ส่วนที่สอง ข้อมูลทุติยภูมิซึ่งได้แก่สถิติการออกตรวจท้องที่ของสาย ตรวจในเขตพื้นที่ทดลอง โดยเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2540 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2541 และสถิติคดีอาญาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ทดลองตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2536 จนถึง เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2541 ซึ่งผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานีตำรวจภูธรอำเภอ เชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ในส่วนข้อมูลปฐมภูมิก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรมแทรกแซง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละและการเปรียบเทียบสัดส่วน (McNemar Test) เนื่องจากเป็นประชากรกลุ่มเดียวกัน ทั้งก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรมแทรกแซง ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิเพื่อดูผลลัพธ์และผลกระทบของกิจกรรมแทรกแซงว่าจะ มีผลการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series Analysis) โดยนำข้อมูลสถิติการออกตรวจท้องที่และสถิติคดีอาญาที่เกิดขึ้นไปเข้าสมการ ถดถอย เพื่อพยากรณ์จำนวนการออกตรวจท้องที่และจำนวนคดีอาญาที่เกิดขึ้น ภายหลัง

จากการดำเนินกิจกรรมแทรกแซงเป็นต้นมา ค่าที่ได้จากการพยากรณ์จะนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลสถิติการออกตรวจท้องที่และสถิติคดีอาญาที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งคาดหวังไว้ว่า ภายหลังการดำเนินกิจกรรมแทรกแซงแล้ว สายตรวจชุมชนย่อมสามารถออกตรวจท้องที่ได้เพิ่มมากขึ้นและสถิติการเกิดคดีอาญาในพื้นที่ลดลง ย่อมลดลง เมื่อเทียบกับตัวเลขที่พยากรณ์ได้ในสมการถดถอย